

УДК 378.011.3-051:372.3]:792

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.331707>

Людмила Загородня, доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри дошкільної педагогіки і психології
Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2217-1041>

ІНТЕГРАЦІЯ ТЕАТРАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті висвітлено використання засобів театральної педагогіки у підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Розкрито інтегрований підхід до викладання нормативних освітніх компонентів “Вступ до спеціальності”, “Педагогіка дошкільна”, “Основи педагогічної майстерності” та вибіркової навчальної дисципліни “Професійний імідж вихователя закладу дошкільної освіти”.

Ключові слова: майбутні вихователі закладу дошкільної освіти; професійна підготовка; інтеграція; професійний імідж; театральна педагогіка; творчість.

Літ. 12.

Liudmyla Zahorodnia, Doctor of Sciences (Pedagogy), Professor,
Head of Preschool Pedagogy and Psychology Department,
Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2217-1041>

INTEGRATION OF THEATRE PEDAGOGY IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF PRESCHOOL EDUCATION INSTITUTIONS

The article highlights the use of theatrical pedagogy in the training of future teachers of preschool educational institutions. An analysis of research and publications by Ukrainian scientists devoted to the professional training of future educators of preschool educational institutions, theatre pedagogy as a significant tool used in this process, integration as a leading trend in the development of national education systems, and the professional image of a teacher was carried out.

The implementation of an integrated approach in teaching the educational components “Introduction to the specialty”, “Preschool pedagogy”, “Fundamentals of pedagogical skill” and the elective academic discipline Professional image of a preschool teacher” is disclosed. Lectures and practical classes in the specified disciplines were presented, during which the theoretical and practical components of training, the content of various educational components, new information and experience of students, and various interactive teaching methods were integrated.

Special attention is paid to the teaching of the integrated academic discipline “Fundamentals of Pedagogical Mastery”, in particular to the topics “Common and Distinctive in Theatre and Pedagogical Art” and “The Place and Role of Theater in the Educational Process of Early Childhood Education”.

It is noted that the study of normative and selective disciplines took place in accordance with the principles of cumulation, when new information was added to the previous stages of mastering a certain discipline and integration – the unification of knowledge from various educational components, the content of which presented the means of theatrical pedagogy.

It is emphasized that the integration of theatrical pedagogy in the process of professional training of future educators is a universal tool for influencing the psychophysical nature of the future educator, developing his pedagogical skills and creativity, and creating a positive image of a professional.

Keywords: future preschool teachers; professional training; integration; professional image; theatrical pedagogy; creativity.

Постановка проблеми. Інтеграція України в європейський і світовий освітній простір потребує оновлення вітчизняної освіти, зокрема вищої, суттєвого підвищення якості професійної підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних педагогів. Відповідно зростають вимоги і до фахової підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, які могли б вміло реалізовувати психофізичні дії, розвивати особистісні якості, розкривати власний творчий потенціал у професійній діяльності. Універсальним засобом означеної підготовки є театральна

педагогіка, можливості якої недостатньо використовуються у вищій педагогічній школі.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблемі професійної підготовки майбутніх вихователів присвячено чимало публікацій українських учених, зокібно Л. Артемової, Т. Атрошенко, Г. Бельської, А. Богуш, Н. Гавриш, О. Гнізділової, І. Дичківської, Л. Зданевич, Л. Загородньої, О. Ілішової, Л. Іщенко, С. Іванчук, В. Ляпунової та ін.

Так, Л. Артемова переконана, що повсякчасна демократична атмосфера освітнього процесу, гуманістичні, партнерські взаємини між викладачем і

студентами важливі для розкриття інтелектуального потенціалу у підготовці фахівців різних професій. Вказані фактори особливо значимі для виявлення творчих здібностей студентів, які готуються до творчих професій [2, 52]. А професія вихователя належить до творчих. На єдності теоретичної і практичної підготовки наголошує О. Ілішова “у процесі підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти освітній процес і методика організації занять мають бути побудовані у такий спосіб, щоб забезпечити не лише засвоєння теоретичних знань, а й розвиток практичних умінь, необхідних для ефективної професійної діяльності” [8, 116]. Авторка переконана, що інтеграція теоретичних знань із практичною діяльністю є ключовим чинником формування фахівця, здатного ефективно працювати в сучасному освітньому середовищі. Погоджуємося із дослідницею і в тому, що в закладах вищої освіти важливо створювати умови для активної участі студентів в освітньому процесі, мотивувати їх до самостійної творчої діяльності, критичного мислення, експериментування й апробації новітніх методик [8]. Саме це, на нашу думку, буде сприяти розвитку творчого потенціалу майбутніх вихователів.

Якість професійної підготовки майбутніх вихователів безпосередньо впливає на формування їхнього професійного іміджу, довіри до них замовників освітніх послуг та затребуваності на ринку праці.

Різним аспектам формування іміджу педагога присвячено наукові розвідки і публікації Л. Артемової, Н. Барни, Т. Волосюк, І. Зуєвської, О. Капустюк, О. Кононко, К. Крутій, Т. Марєєвої, Н. Ткаченко та ін.

Так, Т. Волосюк тлумачить професійний імідж як інтегративну характеристику фахівця, цілеспрямовано сформовану в процесах навчання та іміджотворчої діяльності на основі системного поєднання особистісного (моральні цінності, стиль поведінки, мовлення, зовнішність, характер тощо); професійного (компетентність, професійна культура); соціального (соціальні стереотипи, уявлення про роль професії в суспільстві, комунікативний образ професії в освітньо-інформаційному просторі тощо) концептів, репрезентованих особою у вигляді цілісного позитивного образу під час взаємодії із соціумом [6, 7].

Питання використання потенціалу театральної педагогіки у професійній підготовці висвітлено в публікаціях В. Абрамяна, О. Абрамович, Л. Артемової, О. Голіка, С. Іригіної, Л. Лимаренко, Г. Локаревої, Н. Середи, А. Федорович, В. Чорної, Н. Черненко та ін.

Як слушно зазначає Г. Локарева, такі форми суспільної свідомості, як наука педагогіка та мистецтво, і зокрема театральне, споріднені у своєму функціональному навантаженні, вагомим для станов-

лення, формування й розвитку людини, її реалізації як особистості [10, 232]. В. Абрамян переконаний, що саме театральна педагогіка поєднує способи й методи, за допомоги яких можна усунути прогалину, яка існує в професійній підготовці педагогів, зокрема розвиток практичних навичок на рівні підсвідомості [1, 10]. Погоджуємося із Н. Черненко, яка стверджує, що прийоми театральної педагогіки спрямовані на розвиток усіх типів мовленнєвої діяльності та мобілізацію усіх сфер людини – розумової, емоційної, психічної, м’язово-рухової майстерності [12, 292].

Зазначене вище дає підставу стверджувати, що інтеграція театральної педагогіки в процесі фахової підготовки педагогів є вимогою часу, вагомим чинником формування вихователя, здатного ефективно працювати в сучасному освітньому середовищі закладу дошкільної освіти.

Інтеграція як провідна тенденція розвитку національних систем освіти й багатогранне освітнє явище представлена в багатьох сучасних наукових працях, у значній частині яких розглянуто питання, пов’язані з міждисциплінарним аспектом (Л. Бірюк, А. Богуш, Н. Гавриш, Т. Голубенко, Л. Демчина, К. Крутій, А. Лісневська, В. Ляпунова, В. Прошкін та ін.).

З цих позицій інтеграція засобів театральної педагогіки у процесі підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти є проблемою актуальною, але мало дослідженою.

Мета статті: презентувати можливості інтеграції засобів театральної педагогіки в процесі вивчення низки освітніх компонентів майбутніми вихователями закладів дошкільної освіти.

Виклад основного матеріалу. Інтеграція є поширеним явищем у сучасній українській освіті, адже уможливорює комплексне і системне формування знань, умінь і навичок особистості.

У Великому тлумачному словнику української мови інтеграцію потрактовано як об’єднання в ціле будь-яких окремих частин; об’єднання та координація дій різних частин цілісної системи [5, 507].

Інтеграція, як зазначає академік А. Богуш, є серцевинаю інтегрованого підходу. Характеризувавши наявний стан упровадження інтегрованого підходу в сучасну практику дошкільної освіти, вчена зробила висновок про те, що означений підхід у системі дошкільної освіти є вимогою часу, як і в інших галузях освіти в поєднанні з іншими методологічними підходами залежно від мети, завдань і форм навчання, не надаючи загальної переваги одному з них [4, 125].

Інтеграція змісту вищої освіти зумовлює природовідповідність процесу оволодіння фахом, забезпечує психічне здоров’я здобувачів освіти, цілісність сприймання інформації, яка утворює основу інтегрованих знань як важливого складника компетентності.

Погоджуємося із твердженням І. Козловської, О. Стечевич у тому, що інтегративний підхід до викладання навчальних предметів, на яке спрямовує сучасна дидактика, переростає від узгодження змісту освіти до глибокої взаємодії, обґрунтованої інтеграції знань, умінь та елементів мислення майбутнього фахівця [9, 151].

Принцип інтеграції був обраний нами як один із засадничих у процесі розроблення змісту низки нормативних і вибіркових освітніх компонентів.

Інтеграцію театральної педагогіки у процесі фахової підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти здійснюємо під час вивчення дисциплін “Вступ до спеціальності”, “Педагогіка дошкільна”, “Основи педагогічної майстерності” та вибіркового компонента “Професійний імідж вихователя ЗДО”. Саме театральна педагогіка має унікальні засоби розвитку емоційної заразливості, переконливості, уваги, уяви та фантазії, пам’яті, виразного мовлення, формування вміння психотехніки майбутнього вихователя.

Варто зазначити, що у викладанні означених дисциплін пріоритет надаємо інтерактивним технологіям, які сприяють розвитку креативності, комунікативності, критичного мислення, здатності до конструктивної взаємодії майбутніх вихователів та формують навички взаємонавчання.

Уперше із засобами театральної педагогіки майбутні вихователі ознайомлюються під час опанування дисципліни “Вступ до спеціальності”, зокрема у процесі вивчення тем “Портрет сучасного вихователя закладу дошкільної освіти”, “Професіограма вихователя закладу дошкільної освіти”. Під час лекцій-візуалізацій майбутні бакалаври дошкільної освіти дізнавалися про роль вихователя у формуванні особистості дитини дошкільного віку, характеристику його професійних функцій, психолого-педагогічні вимоги до особистості сучасного вихователя, професіограму (гуманістична спрямованість, професійно-особистісні якості, професійні знання, педагогічні уміння вихователя). При цьому нову інформацію інтегрували з життєвим досвідом здобувачів освіти, який стосувався взаємодії з їхніми вихователями і вчителями.

До першого практичного заняття з теми “Я і професія вихователя дітей дошкільного віку” студенти створювали презентацію, яка б давала можливість зрозуміти мотив обрання професії вихователя, усвідомити вимоги до сучасного педагога дітей дошкільного віку, зокрема до його професійно-особистісних якостей і компетентностей. Під час складання, у процесі заняття, інтелектуальної карти зі словом у фокусі “вихователь”, здобувачі освіти виокремлювали професійні якості педагога (комунікативність, емоційна стійкість, психологічна й соціально-психологічна спостережливність, емпатія, витримка тощо) і засоби, необхідні для їх розвитку.

Серед засобів називали вправи на розвиток уяви, уваги, мовлення, формування уміння утримувати емоційну рівновагу, що є цариною театральної педагогіки.

До практичного заняття з теми: “Професіограма вихователя закладу дошкільної освіти” здобувачам освіти було запропоновано розробити модель (структурно-функціональну чи образну) сучасного вихователя. У процесі заняття студенти колективно складали педагогічну казку “Як я стала вихователем”. Метою сюжетоскладання визначили: систематизацію знань здобувачів освіти про блоки професіограми, особистісні якості, професійні функції вихователя, вимоги до нього, розвиток творчих здібностей, зокрема творчого мислення, удосконалення мовлення, збагачення його виразними засобами, вправлення у комплексному використанні наявного досвіду.

У процесі вивчення освітнього компонента “Педагогіка дошкільна” теж використовуємо засоби театральної педагогіки. Так, під час опанування теми “Театралізовані ігри дітей дошкільного віку” здобувачі освіти дізнавалися про характеристику театралізованих ігор, їхні види, сутність гри-драматизації та роботи над нею, ігри на теми літературних творів, умови розвитку театралізованих ігор, особливості педагогічного керівництва театралізованими іграми.

При цьому звертали до особистого ігрового досвіду студентів і акцентували увагу на особливій ролі вихователя, необхідності правильної організації ним театральної діяльності, яка має відповідати низці вимог, виокремлених Л. Артемовою, а саме: змістовність і різноманітність тематики театралізованих ігор; постійне щоденне включення театралізованих ігор в усі форми організації педагогічного процесу, що робить їх такими ж необхідними для дітей, як і сюжетно-рольові ігри; максимальна активність дітей на всіх етапах підготовки і проведення ігор; співробітництво дітей одне з одним і з дорослими на всіх етапах організації театралізованих ігор [3, 14].

Практичне заняття з означеної теми було спрямоване на узагальнення і поглиблення знань студентів про театралізовані ігри, методику їх проведення. Готуючись до нього, здобувачі освіти мали запропонувати підготовчу роботу до гри-драматизації за темами дитячих художніх творів або українських народних казок, перелік прийомів керівництва грою, написати сценарій лялькової вистави і рекомендації вихователям щодо підготовки до її показу.

Інтегрованою навчальною дисципліною є “Основи педагогічної майстерності”, адже її вивчення ґрунтується на знаннях, які майбутні вихователі отримали, опановуючи “Вступ до спеціальності”, “Педагогіку дошкільну”, фахові методики дошкіль-

ної освіти. Особливе місце у змісті освітнього компонента займають теми “Спільне й відмінне в театральному і педагогічному мистецтві” та “Місце і роль театру в освітньому процесі ЗДО”.

Так, під час лекції з теми “Спільне й відмінне в театральному і педагогічному мистецтві” ми ознайомили майбутніх вихователів із педагогічною та акторською дією, їх психофізичною природою, спільними і відмінними характеристиками, наголошували на сутності педагогічної сумісності і педагогічного сприймання, розкривали особливості використання театрального мистецтва в ЗДО та підводили до розуміння висловлювання “Робота вихователя – театр одного актора” [7, 118–121]. Особливу увагу звертали на спільне й відмінне в природі сценічної творчості актора і педагогічній творчості вихователя за такими параметрами: “воля”, “шування”, “втілення”, “злиття”, “вплив” [7, 119]. Услід за Н. Черненко стверджували, що ціла низка елементів акторської діяльності (наприклад, увага, психофізична свобода, уява й фантазія, активне спілкування), є надзвичайно важливими і для ефективного творчого монологічного говоріння майбутніх педагогів [12, 293]. Окрім того, апелювали до досліджень В. Абрамяна, Л. Артемової, О. Голіка, І. Зязюна та інших. Спонукали до дискусії з приводу характеристик педагогічного артистизму, які виокремила Л. Туріщева, а саме: перевтілення, відкритість і безпосередність, зараження своїми переживаннями, сумнівами, радістю інших людей, зачаровування (фасцинація; способи фасцинації: особливий погляд, особливий голос, особливий ритм мовлення, особливий розум); зовнішня привабливість (“візуальність”); імпровізація [11, 64].

До практичного заняття з означеної теми здобувачі освіти мали виконати такі завдання: написати педагогічний твір-роздум на одну із тем: “Чи потрібні вихователеві акторські здібності?”, “Педагогічна діяльність вихователя – це театр одного актора?”; дібрати вправи на тренування уваги, уяви, пам’яті, творчого мислення, розвитку вмінь набувати робочого самопочуття.

Заняття з теми “Місце і роль театру в закладі дошкільної освіти” покликане було занурити здобувачів освіти в історію походження театру, підвести до розуміння його суті як важливого соціального феномену, розкрити характеристику різних видів лялькового театру та його законів. У процесі лекції спонукали майбутніх вихователів пригадати матеріал теми “Театралізовані ігри дітей дошкільного віку” освітнього компонента “Педагогіка дошкільна”, зокрема, знання про різновиди означених ігор та вміння їх організовувати. На практичному занятті майбутні вихователі демонстрували лялькову виставу і здійснювали аналіз ляльок, декорацій, порталу, умінь ляльководення із позицій законів лялькового театру.

Усвідомленню важливості театральної педагогіки у формуванні професійної компетентності й підготовці до побудови іміджу вихователя сприяє вивчення вибіркової дисципліни “Професійний імідж вихователя”. Так, під час викладання теми “Іміджмейкінг у професійній діяльності вихователя. Використання театральної педагогіки в цьому процесі”, здобувачів освіти підводили до розуміння універсальності і дієвості театральної педагогіки у процесі створення позитивного іміджу професіонала, адже саме вона містить інструменти вдосконалення складників внутрішнього і зовнішнього іміджу вихователя та залучали до виконання відповідних вправ.

Вивчення вищезазначених тем нормативних і вибіркової дисциплін із використанням засобів театральної педагогіки відбувалося за принципом кумулятивності (“снігової кулі”, спіралі), тобто нова інформація додавалася до засвоєного на попередніх етапах опанування певних дисциплін.

Отже, інтеграція засобів театральної педагогіки в процесі фахової підготовки майбутніх вихователів є вимогою часу й універсальним засобом, незамінним інструментом впливу на психофізичну природу майбутнього вихователя, розвитку його педагогічної майстерності і творчості, створення позитивного іміджу професіонала.

ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамян В.Ц. Театральна педагогіка. Київ : Лібра, 1996. 224 с.
2. Артемова Л. Театральна педагогіка у підготовці до сценічної майстерності студентів – майбутніх акторів. *Освітній дискурс* : збірник наукових праць. 2021. № 36 (8–9). С. 50–60. URL: <https://www.journal-discourse.com/uk/kataloh-statei/2021/2021-r-368-9/teatralna-pedahohika-u-pidhotovtsi-dostsenichnoi-maisternosti-studentiv-maibutnikh-aktoriv>
3. Артемова Л.В. Театр і гра. Вдома, у дитячому саду, в школі. Київ : Томіріс, 2002. 291 с.
4. Богуш А.М. Інтегрований підхід у дошкільній освіті: мода чи вимога часу? *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського*. Одеса, 2023. Вип. 3 (144). С. 121–127. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/17981/1/Bogush%20Alla.pdf
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.)/уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпінь : ВТФ “Перун”, 2005. 1728 с.
6. Волосяк Т.А. Формування професійного іміджу майстрів виробничого навчання будівельного профілю в процесі фахової підготовки : методичні рекомендації. Конотоп : ПЦ “Олімп”, 2016. 62 с.
7. Загородня Л.П., Тітаренко С.А. Педагогічна майстерність вихователя дошкільного закладу : навчальний посібник. 2-ге вид. Суми : Університетська книга, 2023. 319 с.
8. Лішова О. Інноваційні підходи до підготовки майбутніх вихователів ЗДО у контексті вимог сучасного професійного стандарту. *Молодь і ринок*. 2025. № 2 (234),

C. 113–118. URL: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/324303/315167> (дата звернення: 28.03.2025).

9. Козловська І.М., Стечків О.О. Інтеграція змісту природничо-гуманітарного компоненту у підготовці майбутніх фахівців технічного профілю. *Молодий вчений*. 2018. № 8 (1). С. 150–153. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_8\(1\)_35](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_8(1)_35).

10. Локарева Г. Театральна педагогіка в професійній підготовці: педагогічна дія, драматизація, педагогічна майстерність. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2023. № 2. С. 231–239. URL: <https://journalsofznu.zp.ua/index.php/pedagogics/article/view/3332>

11. Турішчева Л.В. Творчість у педагогічній діяльності. Харків: Вид група “Основа”, 2010. 128 с.

12. Черненко Н. Театральна педагогіка як засіб формування педагогічної майстерності: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції “Актуальні питання сучасної освіти та науки” (Бережани, 30 листопада 2021). Бережани, 2021. С. 291–298. URL: <https://dspace.ksaeu.kherson.ua/handle/123456789/7655>.

REFERENCES

1. Abramyan, V.Ts. (1996). *Teatralna pedahohika* [Theater Pedagogy]. Kyiv, 224 p. [in Ukrainian].

2. Artemova, L. (2021). *Teatralna pedahohika u pidhotovtsi do stsenichnoyi maysternosti studentiv – maybutnikh aktoriv* [Theater pedagogy in preparation for stage skills of students – future actors]. *Educational discourse: collection of scientific works*. No. 36 (8–9). pp. 50–60. Available at: <https://www.journal-discourse.com/uk/kataloh-statei/2021/2021-r-368-9/teatralna-pedahohika-u-pidhotovtsi-do-stsenichnoi-maister-nosti-studentiv-maibutnikh-aktori> [in Ukrainian].

3. Artemova, L.V. (2002). *Teatr i hra. Vdoma, u dytyachomu sadku, v shkoli* [Theater and play. At home, in kindergarten, in school]. Kyiv, 291 p. [in Ukrainian].

4. Bohush, A.M. (2023). *Intehrovanyy pidkhd u doshkilniy osviti: moda chy vymoha chasu?* [Integrated approach in preschool education: fashion or requirement of the time?] *Scientific Bulletin of the South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky*. Vol. 3 (144). Odesa, pp. 121–127. Available at: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/17981/1/Bogush%20Alla.pdf> [in Ukrainian].

5. *Velykyy tlumachnyy slovnyk suchasnoyi ukrayinskoyi movy (z dod. i dopov.)* [Large Explanatory Dictionary of the Modern Ukrainian Language (with additions and additions)]. Compiled and edited by V.T. Busel. Kyiv; Irpin, 2005. 1728 p. [in Ukrainian].

6. Volosyuk, T.A. (2016). *Formuvannya profesijnoho imidzu maystriv vyrobnychoho navchannya budivelnogo profilu v protsesi fakhovoyi pidhotovky: metodychni rekomendatsiyi* [Formation of the professional image of masters of industrial training of the construction profile in the process of professional training: methodological recommendations]. *Konotop*, 62 p. [in Ukrainian].

7. Zahorodnya, L.P. & Titarenko, S.A. (2023). *Pedahohichna maysternist vykhovatelya doshkilnoho zakladu: navchalnyi posibnyk* [Pedagogical skills of a preschool teacher: a textbook]. Sumy, 319 p. [in Ukrainian].

8. Ilishova, O. (2025). *Innovatsiyni pidkhody do pidhotovky maybutnikh vykhovateliv ZDO u konteksti vymoh suchasnoho profesijnoho standartu* [Innovative approaches to training future early childhood educators in the context of the requirements of a modern professional standard]. *Youth & market*. No. 2 (234), pp. 113–118. Available at: <http://mir.dspu.edu.ua/article/view/324303/315167> (Accessed 28 March 2025). [in Ukrainian].

9. Kozlovskaya, I.M. & Stechkevych, O.O. (2018). *Intehratsiia zmistu pryrodnycho-humanitarnoho komponentu u pidhotovtsi maybutnikh fakhivtsiv tekhnichnoho profilu* [Integration of the content of the natural sciences and humanities component in the training of future technical specialists]. *Young Scientist*, No. 8 (1), pp. 150–153. Available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_8\(1\)_35](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_8(1)_35). [in Ukrainian].

10. Lokaryeva, H. (2023). *Teatralna pedahohika v profesiyniy pidhotovtsi: pedahohichna diya, dramatyizatsiya, pedahohichna maysternist* [Theater pedagogy in professional training: pedagogical action, dramatization, pedagogical skill]. *Pedagogical Sciences: Theory and Practice*, No. 2, pp. 231–239. Available at: <https://journalsofznu.zp.ua/index.php/pedagogics/article/view/3332>. [in Ukrainian].

11. Turishcheva, L.V. (2010). *Tvorchist u pedahohichniy diyalnosti* [Creativity in pedagogical activity]. Kharkiv, 128 p. [in Ukrainian].

12. Chemenko, N. (2021). *Teatralna pedahohika yak zasib formuvannya pedahohichnoyi maysternosti: materialy IV Vseukrayinskoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi “Aktualni pytannya suchasnoyi osvity ta nauky”* [Proceedings of the 4th All-Ukrainian Scientific and Practical Conference “Current issues of modern education and science” (Berezhany, November 30, 2021)]. Berezhany, pp. 291–298. Available at: <https://dspace.ksaeu.kherson.ua/handle/123456789/7655>. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 31.03.2025

“Коли ти твердо йдеш шляхом, яким почав іти, то, на мою думку, ти щасливий”.

Тригорій Сковорода
український філософ, педагог

“Ви зможете все, чого захочете, тільки почніть. Сміливість породжує геніальність. Починайте негайно”.

Йоганн Вольфганг фон Гете
німецький поет, прозаїк, драматург

